

ΑΝΑΠΛΑΣΙΣ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΣ
ΤΟΥ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

Ἐκδίδεται κατὰ Σάββατον

ΣΥΝΔΡΟΜΗ 12 ΜΗΝΩΝ

Ἀρχομένη ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου ἢ Ἰουλίου

Ἐξωτερικοῦ δρ. 0—Ἐξωτερικοῦ ἑρ. χρ. 10

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΜΙΧΑΗΛ Ι. ΓΑΛΑΝΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ «ΑΝΑΠΛΑΣΕΩΣ»

ΟΔΟΣ ΚΥΔΑΘΗΝΑΙΩΝ ΑΡΙΘ. 18

(Παραπλεύρως ἑστὺν, ἐμμήματος Πλάκας)

ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ ΑΙΤΙΟΝ

Ποῖον εἶνε τὸ πρῶτον αἷτιον; Ὁ Θεὸς ἢ ἡ Ὑλὴ;

Καὶ ὑπὲρ τῆς μιᾶς καὶ ὑπὲρ τῆς ἄλλης ἐκδοχῆς προσάγονται τόσα ἐπιχειρήματα καὶ ἐκ τῶν ἐπιστημῶν, ὥστε νὰ μὴ εἶνε ἐντελῶς ἀδικαιολόγητος ἡ ἀμνηχανία, εἰς τὴν πνεύματά τινα περιάγονται ἐν μέσῳ τόσοι λαβυρίνθοι. Καὶ πράγματι. Φιλοσοφία, ψυχολογία, παλαιοντολογία, γεωλογία, φυσικὴ, χημεία, ἀστρονομία, ἱστορία τῶν θρησκειῶν, γλωσσολογία, παρουσιάζονται ὑπὸ τῆς μιᾶς μερίδος τῶν ἀντιμαχομένων πρὸς ὑποστήριξιν τῶν Γραφῶν, ὑπὸ δὲ τῆς ἐτέρας ὑπὲρ τῶν θεωριῶν τῆς ἀπιστίας.

Ἡμεῖς λοιπόν, οἱ μὴ μεμνημένοι εἰς τὰς ἐπιστήμας ταύτας, ποῖα συμπεράσματα νὰ υἱοθετήσωμεν καὶ ποῖαν ἀρχὴν ὑφείλομεν νὰ δεχθῶμεν;

Ἐάν, διὰ νὰ καταλήξῃ τις εἰς ἀσφαλῆ πεποίθησιν, εἶχεν ἀνάγκην νὰ κατέχῃ ὅλας ταύτας τὰς ἐπιστήμας, οὐδεὶς θὰ ἠδύνατο νὰ τεθῇ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῆς ἀληθείας, διότι οὐδεὶς εἶνε τόσο σοφός, ὥστε νὰ τὰς γνωρίζῃ ὅλας. Καὶ ἐντεῦθεν ἐκείνοι, οἵτινες ἐξήρτησαν ἀπὸ τῆς ἐπιστήμης τὴν ἐπίλυσιν τοῦ τεθέντος ζητήματος, ζητήματος τὸ ὁποῖον, παρ' ὅλον τὸ ὕψος του, εἶνε ὅμως γενικωτάτου ἐνδιαφέροντος καὶ ζητεῖ ἀπάντησιν ὅχι μόνον ἀπὸ τοὺς σοφοὺς, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὸν ὅχλον, τίποτε ἄλλο δὲν κάμνουνσι παρὰ νὰ καθιστῶσιν ἀδύνατον τὸν ἐπ' αὐτοῦ σχηματισμὸν πάσης πεποιθήσεως.

Ἀλλὰ κύπτομεν λοιπόν ὑπὸ τὸ πνευματοκτόνον βάρος τοιαύτης καταδίκης;

Παρὰ τὴν σύγχυσιν καὶ τὴν ἀποπλάνησιν, τὴν ὁποῖαν προσπαθεῖ νὰ ἐπιφέρῃ ἡ ἀπιστία, ἡ πεποίθησις περὶ τοῦ πρώτου αἰτίου δὲν ἔχει καμμίαν ἀνάγκην γνώσεων ἐπιστημονικῶν, τὰς ὁποίας καὶ αὐτοὶ οἱ εἰδικοί μᾶς παρουσιάζουσιν ὑπὸ τὴν ἄκρως ἀντίθετον παράστασιν. Ἀφοῦ ἡ γνώσις τῆς ὑπερτάτης ἀληθείας εἶνε ἀπαραίτητος δι' ὅλους, ἀπαραίτητον εἶνε καὶ νὰ ὑποκρίπῃ εἰς τὴν γνώσιν ὧν διὰ τῆς μᾶλλον δημώδους ὁδοῦ.

Ἀπὸ ποῦ θὰ γνωρίσωμεν τὸ δένδρον; Ἀπὸ τὸν καρπὸν

του. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐργάτην; Ἀπὸ τὸ ἔργον του. Τὸ λογικὸν αὐτὸ ἀξίωμα φέρει ἅμα ὑπὲρ αὐτοῦ τὴν μαρτυρίαν τῆς μᾶλλον ἀδιαφιλονεικῆτου πείρας. Καὶ ἔταν εἰς τὰ ἐλάχιστα καὶ τὰ μέγιστα τοῦ κόσμου, τόσοι τοῦ ὁργανικοῦ ὅσον καὶ τοῦ ἀνοργάνου, τόσοι τοῦ λογικοῦ ὅσον καὶ τοῦ ἀλόγου, ὅλοι εἴμεθα ἱκανοὶ νὰ διαβλέπωμεν σχέδιον, ἥτοι νοῦν, καὶ σκοπὸν, τουτέστι λόγον, καὶ νόμους σταθεροὺς καὶ θαυμασίους, ἥτοι σοφίαν ἀπαράμιλλον καὶ πρόνοιαν πανοσφενῇ, ποῖα πλέον δύναται νὰ χωρήσῃ συζητήσεις ὡς πρὸς τὸ πρῶτον τοῦ παντός αἷτιον;

Εἶνε Νοῦς καὶ Λόγος καὶ Σοφία καὶ Πρόνοια. Εἶνε ἅρα Θεὸς προσωπικὸς, συγκεντρώων ὅλας ταύτας τὰς δυνάμεις ἐν ἑαυτῷ ὡς ἐν ἐστίᾳ ἀπείρῳ καὶ ἀνεξαντλήτῳ. Καὶ μόνον ἀνισόρροπος καὶ ἄφρων, ἐναντίον πάσης λογικῆς καὶ πάσης πείρας, δύναται νὰ ἀνακηρύττῃ ὡς πρῶτην αἰτίαν παραγωγὸν νοῦ καὶ λόγου καὶ σοφίας καὶ προνοίας τὴν Ὑλην, τὴν στερουμένην καὶ αὐτῆς τῆς συνειδήσεως, τὴν ἔρημον πάσης λογικότητος καὶ νοητικότητος τὴν μὴ φέρουσαν ἐν ἑαυτῇ οὐδ' ἕχνης τῶν ἰδιωμάτων, τὰ ὁποῖα θεθεῖν ἀπ' αὐτῆς ἐξέστη γασσαν καὶ παρήχθησαν.

ΜΙΧΑΗΛ Ι. ΓΑΛΑΝΟΣ

Ο ΥΦΗΓΗΤΗΣ ΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ

Κ. ΔΥΟΒΟΥΝΙΩΤΗΣ

ΒΕΒΤΑΖΟΜΕΝΟΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΔΟΓΜΑΤΙΚΗΝ ΚΑΙ
ΕΙΣ ΤΗΝ ΛΟΓΙΚΗΝ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου).

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ, ΤΑ ΜΥΣΤΗΡΙΑ, Η ΤΕΛΕΙΩΣΙΣ ΤΗΣ
ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΕΩΣ (σελ. 48—64).

Ἐν σελ. 61 ψέγει ἡμᾶς γράφωντας, ὅτι ἂν τὸ μυστήριον τοῦ εὐαγγελίου δὲν ἐνεργεῖ πάντοτε, τούτου ὁ λόγος δὲν εἶνε πάντοτε τὸ ἐλιγότεστον τοῦ χριστιανοῦ, ἀλλ' ἡ βούλη τοῦ ἱδρυτοῦ, ὅστις ἱδρυσεν αὐτὸ ἔχει βέβαια διὰ νὰ ἀπαλλάξῃ τοὺς ὁπαδοὺς αὐτοῦ πάσης σωματικῆς ἀσθενείας. Ἀκατὰ ταῦτα, ὑποκρούει ὁ ἐπικριτής, ὁ Χριστὸς ἱδρυσε τὸ

μυστήριον ούτως ώστε άλλοτε μὲν νὰ ἐνεργῇ, άλλοτε δὲ οὐχί». Ἄλλ' ἐὰν τὸ εὐχέλαιον, κ. ὑψηλότης, ἦτο ἀφαστον φάρμακον πάσης τῶν πιστῶν νόσου, τότε ἔπρεπε οὐδεὶς πιστὸς χρώμενος αὐτῷ νὰ ἀποθνήσκῃ. Δὲν πιστεύω νὰ εἴπῃς ὅτι πάντες οἱ χρώμενοι μὲν ἐλαίῳ ἀλλ' ἀποθνήσκοντες εἶνε ἀνεξαρτέτως ἀπιστοὶ ἢ ὀλιγόπιστοι. Οὕτω δὲ ὅλ' ἦτο δυνατόν οἱ πιστοὶ νὰ ζῶσιν αἰωνίως καταφεύγοντες εἰς τὴν χρῆσιν τοῦ εὐχελαίου, ὡς αἰεὶ ἀσθενήσωσιν. Ἰδοὺ εἰς ποῖα ἄσπετα συμπεράσματα ἀπάγει τις τὰ ἐκτὸς δόγματα καὶ πράγματα κρίνων αὐτὰ κατὰ τὴν Δουδονιότητιον δογματικὴν καὶ λογικὴν. Ὁ Χριστὸς δὲν ἐνεργεῖ πάντοτε ἐν τῇ εὐχελαίᾳ ἀνιστῶν τοὺς πωματικῶς πόνοντας, καὶ περὶ τούτου μαρτυρεῖ ἡ πείρα. Ὁ δὲ λόγος εἶνε ὅχι πάντοτε τὸ ὀλιγόπιστον τοῦ χρωμένου, ἀλλὰ καὶ ἡ βουλὴ τοῦ ἱδρυτοῦ, ἰδρυσαντος τὸ μυστήριον οὐχὶ ὥπως γείνωσιν ἀθάνατοι οἱ ἀνθρώποι. Ὅπου ὁ φραγμὸς οὗτος, εἴτε ὁ ἀπὸ τῆς ὀλιγόπιστίας, εἴτε ὁ ἀπὸ τῆς βουλῆς τοῦ ἱδρυτοῦ, δὲν ὑπάρχει, ἐκεῖ ὁ Κύριος ἐγείρει πάντοτε τὸν κάμνοντα.

Ἐν σελ. 62 ἡμῶν φρονούντων ἔτι πρέπει νὰ ἀποκλείηται πᾶσα δογματικὴ ἐρευνᾶ περὶ τοῦ τρόπου καὶ τῆς οὐσίας τῶν μνημοσύνων, κατὰ τὸ παραδείγμα τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας, ὁ ἐπικριτὴς ἐνίσταται λέγων τὰ ἐξῆς: αὖς ἡ ἀρχαία Ἐκκλησία, οὕτω καὶ ἡ νεωτέρα ἔχει δικαίωμα καὶ καθήκον νὰ ἀναπτύξῃ τὰ δόγματα τὰ μὴ ὑπὸ τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας ἀναπτυχθέντα. Ὁ περιορισμὸς τοῦ ζητήματος τῶν μνημοσύνων ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας ἀντίκειται εἰς τὴν λογικότητα τοῦ ἀνθρώπου ἀφαιρῶν καὶ ἄλλως κατὰ μέγα μέρος τὴν ἀξίαν τῆς δογματικῆς. Ταῦτα πάντα δεικνύουσιν, ὅτι ὁ κ. Δουδονιότης δὲν διακρίνει μεταξὺ ἀναπτύξεως καὶ διατυπώσεως τῶν δογμάτων. Ἡ ἀνάπτυξις τῶν Ὀρθόδοξων δογμάτων, κ. ὑψηλότης, δὲν εἶνε ἀνάπτυξις καθ' ἑαυτὴν οὕτως, ὥστε διὰ θεωριῶν νὰ ἀνατρέψῃ τις τὸ ὑπάρχον ἀνακαλύπτων νέας ἐν αὐτοῖς ἐννοίας, ἀλλὰ μόνον κατ' εἶδος, ἥτοι τελειότερα διατύπωσης αὐτῶν, ἐκφερομένων τῶν αὐτῶν δογμάτων καινῶς. Ἀπορῶ πῶς δὲν ἤνοιξας τὴν κ. Ρώσιν διὰ νὰ ἴδῃς πῶς ἐννοεῖ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν δογμάτων ἐν τῇ Ὀρθόδοξῃ Ἐκκλησίᾳ. Ἐώρα σὲ ἐρωτῶ: ἀφ' οὗ περὶ τῆς ὀνήσεως τῶν μνημοσύνων, ἡ ἀρχαία Ἐκκλησία δὲν διδάσκει τι πλεῖον ἢ τὰ γενικῶς παρατεθειμένα ἐν τῇ δογματικῇ, πῶς καὶ διὰ ποίων πτερόγων οὐ ὑπερπηδῶν εἰς τὴν χώραν τοῦ ἀγνώστου θὰ ὀρίσῃς ἡμῖν τὸν τρόπον καὶ τὴν οὐσίαν τῆς ὀνήσεως; Διὰ τοῦ ὀρθοῦ λόγου εἰκονολογῶν καὶ αὐτοσχεδιῶν περὶ πράγματα ἀπρόσιτα ἄλλως τῇ διανοίᾳ τοῦ ἀνθρώπου; Ἄλλ' οἱ εἰκονολογοῦντες καὶ παραπληροῦντες τὰ ἀγνώστα ἐν τοῖς ζητήμασι τῆς πίστεως δύνανται νὰ εἶνε πᾶν ἄλλο ἢ Ὀρθόδοξοι θεολόγοι.

Ἐν σελ. 300 γράφομεν ὅτι τὰ μυστήρια καὶ πάλαι καὶ νῦν τελοῦνται ἐγκύριως, ὡς αἰεὶ τηρηθῶσιν ἐκ τοῦ ὁρατοῦ μέρους τὰ ἀναγκαῖα καὶ οὐσιώδη. Ἄλλο εἶνε τὸ ζήτημα ἂν δικαιούται ὁ ἱερεὺς ἄνευ ἀνάγκης νὰ περιόπτῃ ἢ συντέμῃ τὴν τῶν μυστηρίων ἱεραρχίαν τὴν περιστάσαν ἀπαντᾶ τὰ ἀποτελέσματα καὶ τὴν ἑλὴν αὐτῶν ἐποψιν.

Ἄλλ' ἐὰν οὕτως ἢ ἄλλως πρῶξιν τοῦτο φυλάξας τὰ οὐσιώδη, τὰ ὑπ' αὐτοῦ τελεσθέντα εἶνε πάντοτε ἔγκυρα, ὡς ἔγκυρα ἦσαν τὰ μυστήρια καὶ ὅτε ἐγίνοντο ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Ἐκκλησίᾳ κατ' ἐπιτομώτερον τύπον ἱεραρχίας, ὡς μαρτυροῦσι τὰ ἀρχαῖα εὐχολόγια, τὰ λειτουργικὰ καὶ χειροτονικά καὶ ἡ αἰετοῦ ἀναγνώρισις τοῦ βαπτίσματος τῆς ἀνάγκης. Ὁ ἐπικριτὴς ὑποκρούει: «ἐκ τούτων μανθάνομεν ὅτι ὁ ἱερεὺς δύναται νὰ παραλείπῃ τὰς ἐκκλησιαστικὰς καθιερωμένας τελετὰς καὶ λόγους ἐν τῇ τελέσει τῶν μυστηρίων, χωρὶς ταῦτα νὰ παύσων ἔγκυρα ὂντα... Πρὸς μεταβολὴν τοῦ ἔργου καὶ οἴνου εἰς σῶμα καὶ αἷμα τοῦ Χριστοῦ δὲν εἶνε ἀναγκαῖα ἡ λειτουργία. Βεβαίως ἐν ἐκτάκτοις περιστάσεσι δύναται ἡ Ἐκκλησία νὰ δεχθῇ τὸ ἔγκυρον τῶν μυστηρίων, καίτοι κατὰ τὴν τέλεσιν τούτων παρελείφθησαν αἱ τελεταὶ καὶ οἱ λόγοι τοῦ βαπτίσματος ἀνάγκης, ἀλλὰ τοῦτο πάντοτε κατ' οἰκονομίαν» (51). Ταῦτα δεικνύουσιν ὅτι δὲν γνωρίζει τί λέγει. Ὡς ἡ ἐνστάσις του ἡλήθους, τότε κ' ὅλα τὰ μυστήρια τὰ κατὰ διάφορον ἢ σήμερον ἱεραρχίαν τελεσθέντα εἶνε ἄκυρα, καὶ οἱ Ἀπόστολοι κλῶντες τὸν ἔργον καὶ μὴ ἱεραρχοῦντες, ὡς ἡμεῖς σήμερον, δὲν μεταλλάξανον τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ. Ὁ δὲ βαπτισμὸς τῆς ἀνάγκης φύσει ὡς ἄκυρον μεταβάλλεται εἰς ἔγκυρον διὰ τῆς οἰκονομίας ἐχούσης τὴν δύναμιν νὰ μεταβάλῃ ἐν ἀνάγκῃ τὰ φύσει ἄκυρα εἰς ἔγκυρα. Ὡς τοιαῦτα καθόλου καὶ διὰ περὶ οἰκονομίας προσεβύη ὁ ἐπικριτὴς, τότε πρέπει νὰ τὸ εἴπῃ: ἐν πάσῃ ἁμῶς περιπτώσει ἀντιφάσκει πρὸς τὴν ἑγγραφὴν ἄλλοτε. «Ὁρατὰ, ἔγραφε, καὶ αἰσθητὰ σημεῖα εἶνε αἱ τελεταὶ καὶ οἱ λόγοι οἱ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν Ἀποστόλων ὁρισθέντες, ἐξ ὧν ἐξαρτᾶται ἡ ἔγκυρος τέλεσις τοῦ μυστηρίου. . . ἐν τῇ Εὐχαριστίᾳ ὁ ἄρτος καὶ οἶνος καὶ ἡ εὐχή, δι' ἧς γίνεται ἡ ἐπικλήσις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος πρὸς μεταβολὴν τοῦ ἔργου καὶ οἴνου» («Ἱερ. Σύνοδος» 1905 ἀρ. 2 σελ. 3).

Ἐν σελ. 339 γράφομεν ὅτι διὰ τοῦ χρίσματος χορηγεῖται ἡ χάρις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἡ αὐξήσασα ἡμᾶς καὶ στερεοῦσα τὴν πνευματικὴν τοῦ νεοφύτου ζωὴν. Ὁ δὲ ἐπικριτὴς ἐνίσταται λέγων ὅτι διὰ τοῦ χρίσματος χορηγοῦνται τὰ χαρίσματα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, καὶ ὅτι ἡ ἐκδοχὴ τῆς χάριτος ὡς στερεοῦσης τὴν πνευματικὴν ζωὴν, προέρχεται ἐξ ἐπιδράσεως τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας (56). Ἐὰν πάντα παιδαριώδεις σύγχυσις καὶ ἀμάθεια. Δὲν πρόκειται ἂν διὰ τοῦ χρίσματος μεταδίδεται ἡ χάρις τοῦ ἁγ. Πνεύματος ἀλλὰ περὶ τούτου: τί ἀπεργάζεται αὕτη μεταδιδόμενη. Ἄν ἐκλαμβάνομεν αὐτὴν ὡς βεβαιούσαν καὶ αὐξήσαν τὴν πνευματικὴν ζωὴν, δὲν διατελοῦμεν ὑπὸ τὴν ροπὴν τῶν Δυτικῶν οὔτε κατὰ τὰς φράσεις οὔτε κατὰ τὰ πράγματα. Ἐὰν τὸ ὄνομα καὶ ἡ ἐννοία τοῦ χρίσματος ὡς βεβαιώσεως τῆς πνευματικῆς ζωῆς τῆς διὰ τοῦ βαπτίσματος ἀρξαμένης προέρχεται ἐκ τῆς ἀρχαίας ἀδιαίρετου Ἐκκλησίας. Ἡ μὲν λέξις βεβαιώσις ἐρεῖσθαι ἐπὶ τῆς Κ. Διαθήκης (Α'. Κορ. α', 21, ε', 1) καὶ ἄλλ. σημαίνει τὸ μυστήριον τοῦ χρίσματος παρὰ τε τῇ

Ἀμβροσίῳ καὶ Ἀλλαχῶς (De myst. c. 7 πρβλ. Ἀποστ. Διαταγ. 3, 17) «Ὅτι δὲ ἡ ἐννοία περὶ χρίσματος ὡς στερεοῦντος τὴν πνευματικὴν ζωὴν εἶνε Ὀρθόδοξος, τοῦτο μανθάνει τις προσφεύγων εἰς καινὴν τινα δογματικὴν ἢ Κατήχησιν (Μακκ. περὶ μυστηρίων 55 καὶ Χριστιανὸς διὰ τοῦ χρίσματος) ἐνισχύεται καὶ αὐξάνει ἐν τῇ πνευματικῇ ζωῇ». Μεσολαρεῖ Συμβολ. 1'. 11, 221, αὐτὸ χρίσμα ἀπαρτίτητον καὶ ἀναγκαῖον συμπλήρωμα τοῦ βαπτίσματος... εἶνε ἡ σφραγίς, ἡ βεβαίωσις τῆς ἐκ τοῦ βαπτίσματος χάριτος. . . δι' αὐτοῦ ὁ βαπτισθεὶς . . . στερεοῦται, ἐνισχύεται καὶ αὐξάνει ἐν τῇ κατὰ Χριστὸν βίῳ». Πρβλ. Ὁμιλ. Δοσιθ. αὐτὸ τῆς βεβαιώσεως μυστηρίου καὶ Κριτοπούλου Ὁμιλ. κεφ 8 καλοῦσαν τὸ χρίσμα σφραγίδι βασιλικὴν ἐπικυροῦσαν ὥσπερ καὶ βεβαιούσαν τὸ ἅγιον βάπτισμα.

Ἄγνοια. Ἐν σελ. 49 τὰ μὲν παραινῶν τὰ δὲ διαστρέφον τὴν ἐκφρασιν ἡμῶν ἀπὸν ὅτι διδάσκει τὸ σῶμα τῆς ἱεραρχίας εἴτε ἐπὶ μέρους ἐν ταῖς παροικίαις οὐσας αὐτῆς εἴτε ἐν Συνόδῳ οἰκουμένην συνερχομένης εἶνε ἀλάθητον» παρατηρεῖ τὰς δὲ ἐπικριτῆς. «Ὁ καθ' ἑκαστον ἐπίσκοπος δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ἀλάθητος. Ἡ δὲ Ἐκκλησία εἶνε ἀλάθητος ὡς ἔστιν καὶ διὰ εἰς οἰκουμένης Συνόδου συνερχομένη». Ἄγνοια δηλ. οὗτος τὴν στοιχειώδη ἀλήθειαν ὅτι ἡ Ἐκκλησία εἶνε ἀλάθητος ὅχι μόνον ἐν οἰκουμένης Συνόδου συνερχομένη, ἀλλὰ καὶ καθόλου ὡς Ἐκκλησία κηρύσσουσα τὸν λόγον τῆς ἀληθείας. Ἀφ' οὗ δὲ τὸ ὄργανον καὶ ἡ φωνὴ τοῦ ἀλαθῆτους τῆς Ἐκκλησίας εἶνε ἡ ἱεραρχία, καὶ ἡ ὁμόφωνος γνώμη τῶν κατὰ τόπους ἱεραρχῶν, καὶ ὅταν συνέρχωνται ἐν συνόδῳ καὶ ὅταν μὴ, εἶνε οὐχ ἥττον γνώρισμα τῆς συνειδήσεως τῆς καθόλου Ἐκκλησίας. Ὡς ὑψηλότης τῆς θεολογίας ὥφειλε νὰ γνωρίζῃ ὅτι ἀλάθητος ἀλήθεια εἶνε ὅχι μόνον τὰ ὀλίγα δόγματα τὰ ἐν οἰκουμένης Συνόδου θεσπισθέντα, ἀλλὰ καὶ τὰ ὑπὸ τῶν ἱεραρχῶν τῆς Ἐκκλησίας διδασκόμενα, ὅτι δὲ αἰρεσις εἶνε ὅχι μόνον ὅταν ἀπορρίπτῃ τις τὰ ὑπὸ τῶν Συνόδων θεσπισθέντα, ἀλλὰ καὶ ὅταν ἀντιφρονῇ εἰς τὰ ὑπὸ τῶν πατέρων ἀπάντων τῆς Ἐκκλησίας διδασκόμενα. Ὡς ἀνέτρεχεν εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἱστορίαν, θὰ ἔβλεπεν ὅτι εἰς τοιαῦτα ἀκριβῶς δόγματα ἀντιπεσόντες οἱ Ἰννοσκιοὶ οἱ περὶ τὸν Πελάγιον καὶ ἄλλοι κατεδικάσθησαν ἄνευ συγκαλήσεως ἰδίως πρὸς τοῦτο οἰκουμένης Συνόδου.

Ἐν σελ. 56 ἀγνοῶν τί περὶ τοῦ ζητήματος τῆς ἐπαναρχίσεως τῶν εἰς τὴν Ὀρθόδοξιν ἐπανιόντων ἀποφαίνονται οἱ θεολογοῦντες, γράφει: «πρέπει νὰ διακρίνωμεν κατὰ τὸν συγγραφέα διπλοὺν μυστήριον τοῦ χρίσματος, τὸ μὲν τὸ μεταδίδον τὴν θείαν χάριν, τὸ δὲ τὸ ἀποτελοῦν τὴν ἀπλὴν τελετήν». Μάλιστα, κ. ὑψηλότης, πρέπει νὰ διακρίνωμεν τὸ ἰδίως μυστήριον τοῦ χρίσματος ἀπὸ τῆς μυστηριοειδοῦς τελετῆς τῶν ἐπαναρχομένων Ὀρθόδοξων. Οἱ βασιλεῖς χρίονται μύρῳ καὶ οὐδεὶς ἐτόλμησε νὰ εἴπῃ ὅτι τοῦτο εἶνε ἐπανόληψις τοῦ μυστηρίου ἐνεργούσα καθ' ὅν καὶ τὸ πρῶτον τρόπον. Ἄν δὲ τὸν χρόνον τῆς ἐπικρίσεως ἐδαπάνας εἰς ἐξέτασιν τοῦ ζητήματος, θὰ ἔβλεπε, ὅτι οἱ

ἐπιφανέστατοι τῶν Δυτικῶν θεολόγων θεωροῦσι τὸ μυστήριον τοῦτο ἐπαναλαμβάνόμενον ἐπὶ τῶν ἐξ αἰρέσεως προσόντων ὡς τελετὴν μετανοίας ἱστορικῶς δικαιολογούντες τὸ πρᾶγμα, τοῦ ὅτι ἔπερ οὔτε καιρὸν οὔτε ὄρεξιν ἔχομεν νὰ σοὶ ἀναπτύξωμεν ἐνταῦθα.

Ἐν σελ. 59 φέγει τὴν περὶ καρπῶν τῆς θείας εὐχαριστίας Ὀρθόδοξον διδασκαλίαν. Ὡς διελογίζετο ὅτι ἡ μετάνοια εἶνε ἀπαραίτητον μέσον πρὸς τὴν θείαν κοινωνίαν, ἡ μετάνοια δὲ εἶνε ἄφρασις τῶν ἁμαρτιῶν ἀπασῶν, ὅλ' ἐνίαι ὅτι ἡ εὐχαριστία δὲν εἶνε ἄφρασις ἁμαρτιῶν, ἅτε τούτων ἀφαιρετῶν ἐν τῇ μυστηρίῳ τῆς μετάνοίας τῇ προηγουμένῳ τῆς θείας Εὐχαριστίας. Ἄλλος ὁ λόγος, ἐὰν ὁ ἐπικριτὴς ἐννοεῖ τὴν εἰς τὴν θείαν κοινωνίαν προσέλευσιν ἄνευ μετάνοίας καὶ ἐξομολογήσεως. Ἄλλ' ἐὰν τὸ ἐννοεῖ οὕτως, δὲν πρέπει νὰ παρίσταται ὡς Ὀρθόδοξος θεολόγος ὁμιλῶν πρὸς Ὀρθόδοξους. Ἄν ἤνοιγε τὴν δογματικὴν τοῦ Μακκαρίου, θὰ ἔβλεπεν ὅτι ὡς καρπὸς τῆς Εὐχαριστίας ἐκδέχεται οὗτος: Α'.) τὴν ἐννοίαν μετὰ τοῦ Κυρίου. Β'.) τὴν τροφὴν τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος καὶ Γ'.) τὴν ἀρραβὸν τῆς μελλούσης ζωῆς. Ἀνεφέρωμεν τὸν Μακκάριον, διότι περὶ αὐτοῦ προέλαβε νὰ εἴπῃ ὁ ἐπικριτὴς ὅτι «ἐμελέτησε καὶ εἰσέδυσε κάλλιστα εἰς τὸ πνεῦμα τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας» (Ἱερ. Σύνοδ. 1905 ἀρ. 4, σελ. 3), καίτοι αἱ προηγουμέναι ἀποφάνσεις οὐδεμίαν σημασίαν ἔχουσι διὰ τὸν ἐπικριτὴν. Τὸ εἶπεν ὑπὸ ἄλλας συνθήκας, τὸ ἀναρεῖ τανῶν ὑπὸ διαφόρους περιστάσεις διατελῶν.

(Ἐπεται τὸ τέλος) ΧΡΗΣΤΟΣ ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΣ

ΕΠΙΑΡΧΙΑΚΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

“ΑΝΑΠΛΑΣΙΣ”

ΕΚΘΕΣΙΣ ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΩΣ

Παραμονὴ εἰς Τσαγκαράδαν.

Δευτέρα ὁμιλία εἰς Ἀγίαν Παρασκευάν.

Τὴν 4 Αὐγούστου π. μ. ὑπὸ ἀρίστως ἐντυπώσεις ἀποχαιρετίσαντες τοὺς ἐν τῇ συνοικίᾳ τῆς Ἀγίας Κυριακῆς φίλους, τὸν ἔγκριτον ὁμογενὴ κ. Φοινικέπουλον καὶ τοὺς οἰκείους του, ἀνεχωρήσαμεν μετὰ τοῦ συναδέλφου κ. Ζάχου διὰ τὴν ἄνω συνοικίαν τῶν Ταξιαρχῶν, ἐνθα ἐγνώρισα τὸν γενναῖον πατριώτην καὶ καλὸν ὁμογενεῖ, τὸν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐμπορευόμενον καὶ ἄρτι ἐκλεγέντα δῆμαρχον Βόλου κ. Ἰωάννην Καρτάλην, ἀνδρα σπουδαίας πείρας.

Ἐκεῖ, ἐν τῇ συνοικίᾳ τῶν Ταξιαρχῶν, ἀπεχωρίσθημεν μετὰ τὸν κ. Ζάχον. Καὶ οὗτος μὲν ἔμεινε καὶ ὁμίλησε τὴν ἐπομένην ἡμέραν Κυριακὴν καὶ ἐκεῖθεν ἐξηκολούθησε τὴν ἐν τοῖς ἀνατολικαῖς δῆμοις τοῦ Πηλίου συμπλήρωσιν τῆς περιοδείας του· ἐγὼ δὲ κατέβην εἰς τὸ κέντρον τῆς Τσαγκαράδας, τὴν Ἀγίαν Παρασκευάν, ὅπου πρὸς ἐκπλήρωσιν φιλικῶς καθήκοντος ἐλάθην μέρος: εἰς τὴν ἱερὰν λειτουργίαν τὴν αὐτὴν Κυριακὴν 5 Αὐγούστου καὶ ὁμίλησα διὰ δευτέραν φορὰν εἰς τὸν αὐτὸν ἱερὸν ναόν.

Χειμαρυνή ὄψις τοῦ Πηλίου.

Τὸ ἀνατολικὸν Πήλιον, τοῦ ὁποῦ μᾶς ἐξέπληξαν αἱ ἐκτακτοὶ φυσικαὶ καλλοναί, ἤθελαν νὰ μᾶς δείξῃ καὶ τὴν ἀντίθετον ὄψιν του, τὴν ἀγριωπόν, περὶ τῆς ὁποίας ἀμυδρῶς μόνον μᾶς ἐπληροφόρουν οἱ ἐπιτόπιοι, ὅταν τοῖς ἐλέγομεν ὅτι αὐτοὶ ζῶσιν εἰς ἐπίγειον παράδεισον· διότι ἐξαίφνης μετὰ τὸ μεσονύκτιον τοῦ Σαββάτου πρὸς τὴν Κυριακὴν ὁ Αὐγούστου μᾶς ἐξήγειραν τρομακτικοὶ κρότοι βροντῶν καὶ ἀδιάλειπτοι ἐκρήξεις ἀστραπῶν, κατὰ τὰς ὁποίας, τοῦ ὁρίζοντος περιβληθέντος καταμέλανα πέπλον, ὥσπερ βαρυνεθούντος, ἐπηκολούθησε συνεχὴς βροχὴ σχεδὸν μέχρι τῆς μεσημβρίας τῆς Κυριακῆς.

Τὸ ἐσπέραις τῆς Κυριακῆς εἶχομεν γνωστοποίησιν τηλεφωνικῶς ὅτι θὰ μετεβαίνομεν εἰς Μηλιάς καὶ θὰ ἐκάνομεν ἐσπερινὴν ὁμιλίαν· ἀλλὰ τὸ τοιοῦτον κατέστη ἀδύνατον, καθόσον ἡ βροχὴ μὲ τινα διαλείμματα ἐξηκολούθησε καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν, ἡ δὲ ὀρίζων ἐπέμενε καὶ καλὰ νὰ μᾶς παύσῃ ὅτι δὲν εὐρισκόμεθα εἰς τὸν τρίτον μῆνα τοῦ θέρους, ἀλλ' ἐν τῇ κέντρῳ τοῦ χειμῶνος, παρὰ τὰς διαμαρτυρίας τῶν κεκλιμένων κλάδων τῶν μηλεῶν καὶ τῶν λοιπῶν ὀπωροφόρων δένδρων ἐκ τοῦ βάρους τῶν καρπῶν αὐτῶν.

Ἡ ἑορτὴ τῆς Μεταμορφώσεως

Ὁμιλία εἰς Ἅγιον Γεώργιον.

Τὴν 6 Αὐγούστου, ἑορτὴν τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτήρος, πρῶτῃ, ὑπὸ σιγανὴν βροχὴν σταματήσαντες ἐπ' ὀλίγον, κατήχημεν εἰς τὴν μόλις ἐν τέταρτον τῆς ὥρας ἀπέχουσαν συνοικίαν αἱ Ἅγιοι Γεώργιοι, ἣν καὶ μόνον δὲν εἶχομεν ἐπισκεφθῇ. Ὁμιλήσαμεν δὲ κατὰ τὴν ὥραν τῆς θείας λειτουργίας, γνωστοποιηθείσης τῆς ἐκεῖ μεταβάσεώς μας δι' ἐπαπειλημένης κωδωνοκρουσίας.

Μετὰ τὴν ἱερὰν λειτουργίαν, πλὴν τῆς δυσκολίας τῆς καταπιπτοῦσης βροχῆς, μᾶς ἐδυσκόλευσαν νὰ ἐπιστρέψωμεν εἰς τὴν Ἁγίαν Παρασκευήν, ὅπου ἐπιλοξενούμεθα, οἱ καλοὶ ὁμογενεῖς κ.κ. Ἰωάννης Καρόπουλος καὶ Ἀνδρέας Θωμόπουλος, ἀμιλληθέντες τίς πρῶτος νὰ φιλοξενήσῃ ἡμᾶς. Ἐμείναμεν δὲ τὴν μὲν μεσημβρίαν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ κ. Καροπούλου καὶ τὴν ἐσπέραν εἰς τοῦ κ. Θωμοπούλου, ἔνθα καὶ διενυκτερεύσαμεν. Τὴν πρωίαν ὁ καιρὸς εἰδείκνυε ποῖαν τινα καλλιτέρευσιν, ἀλλὰ τὰ μελανά νέφη ἐπλεόναζον εἰς τὸν ὁρίζοντα, ὁ ὁποῖος μὲ τὴν πρόδον τῆς ἡμέρας ἐγίνετο διαυγέστερος, καὶ οὕτω μ. μ. μὲ σχετικὴν ἀσφάλειαν ἀπεφασίσθη ἡ ἀναχώρησίς μας διὰ τὰς Μηλιάς.

Ἀναχώρησις ἐκ Τσαγκαράδας.

Τὴν 7 Αὐγούστου εὐθὺς μετὰ τὸ γεῦμα ἀποχαιρέτισαντες τὸν ἀνοιτόκαρδον καὶ ἀφιέστατον φίλον κ. Θωμόπουλον μετὰ τῆς ἀρίστης οἰκογενείας του ἀνῆλθομεν ἐκ τῆς συνοικίας τοῦ Ἁγίου Γεωργίου εἰς τὴν τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς καὶ ἀμέσως ἡτοιμάσθημεν πρὸς ἀναχώρησιν. Ἐπληρορρηθῆμεν δὲ συγχρόνως παρὰ τῆς οἰκογενείας τοῦ κ. Παύλου Οἰκονόμου, ὅτι θὰ εἶχομεν συνταξιδιώτην τὸν

συγγενῆ του νέου δήμαρχον Τσαγκαράδας κ. Πέτρον Κουτσόπουλον, μεθ' οὗ εἶχομεν γνωρισθῇ ἐκεῖ, καὶ ὅστις ἀπὸ τὴν προτεραιάν εἶχεν ἀναβῇ εἰς τὴν ἀνω συνοικίαν τῶν Ταξιάρχων, ἐκ τῆς ὁποίας θὰ διηρχόμεθα μεταβαίνοντες εἰς τὰς Μηλιάς 3 1)2 περίπου ὥρας ἀπέχουσας ἀπὸ τοῦ κέντρου τῆς Τσαγκαράδας.

Τὴν 2 μ. μ. εὐχρηθέντες ὑγίειαν εἰς τὸν κάλλιστον φίλον κ. Παύλον Οἰκονόμου μετὰ τῆς σεβαστῆς οἰκογενείας του ἀνεχωρήσαμεν πλέον ἐκ τῆς Τσαγκαράδας, ἔνθα ἐκάμομεν ἐξ ὁμιλίας εἰς τὰς διαφόρους αὐτῆς συνοικίας, διελθόντες δὲ ἀνωθεν καὶ ὀλίγον μακράν τῆς ἐν τῇ συν. οἰκίας τῶν Ταξιάρχων κατοικίας τοῦ κ. Κουτσοπούλου δὲν συνηντήθημεν ἐν ἀμέσῳ ὥπως συνταξιδεύσωμεν· ἀλλὰ ὁ κ. Κουτσόπουλος μᾶς κατέφρασε μετὰ μίαν περίπου ὥραν ἀπὸ τῆς ἐκεῖθεν διελυσσεώς μας. Μὲ μίαν δὲ τόσον καλὴν συντροφίαν ἐφθάσαμεν μετὰ δύο ὥρας ἀπὸ τῆς συναντήσεώς μας εἰς τὰς Μηλιάς, τοῦ κ. Κουτσοπούλου ἀναχωρήσαντος ἀμέσως σιδηροδρομικῶς διὰ τὸν Βόλον.

Γενικαὶ ἐντυπώσεις ἐκ τοῦ ἀνατολικοῦ Πηλίου.

Αἱ ἐντυπώσεις μου ἐκ τῆς ἐπισκέψεως τῶν ἀνατολικῶν δῆμων τοῦ Πηλίου εἶνε ἀνάμικτοι. Ὅσον αἰσθάνεται τις εὐχαρίστησιν διότι ἡ Θεία Πρόνοια ἐπρόκεισε τὸ μέρος αὐτὸ μὲ τοσαύτας ἀπαραμύλλους φυσικὰς καλλονάς, τόσον αἰσθάνεται λύπην, διότι ἡ ἑλλείψις τῶν μέσων τῆς καλῆς συγκοινωνίας καὶ ἀπὸ ξηρῶς καὶ ἀπὸ θαλάσσης κάμνει ὥστε νὰ μὴ ἀπολαμβάνῃ ὁ κόσμος μιᾶς τοσαύτης παραδείσου εὐχαρίστησεως καὶ τὸ ἔθνος καὶ ὁ τόπος τοσοῦτων ὠφελημάτων, τὰ ὅποια κερδίζουσιν ἄλλοι ἐν τῇ ἐξωτερικῇ μὲ μᾶλλον τεχνητὰς ἢ φυσικὰς καλλονὰς κατὰ τὴν ἡμερολογίαν τῶν ἐπισκεψαμένων τὴν Ἑλλάδα καὶ τὸ Πήλιον. Πλὴν δὲ τούτου ὁ τόπος αὐτὸς δυστυχεῖ, διότι κατὰ τὰ δύο τρίτα καταστρέφονται τὰ προϊόντα του ἕνεκα τῆς ἐλλείψεως τῆς συγκοινωνίας, τοῦ ὅπερ ἀποτελεῖ τὸ γενικὸν παράπονον πάντων τῶν Πηλιορείτων.

Ἑλλείψεις μορφωτικῶν μέσων.

Ἐπίσης ἀντίθετα συναισθήματα προκύπτουσιν ἐκ τῆς ἀντιλήψεως τοῦ εὐπλάστου τῶν ψυχῶν τῶν κατοίκων τῶν μερῶν αὐτῶν καὶ ἐκ τῆς μὴ καλῆς ψυχολογικῆς καταστάσεώς των, ἐκ τῶν φεβερῶν διακρίσεων, τῶν ποικίλων παθῶν καὶ ἀδικημάτων, τὰ ὅποια γίνονται μεταξὺ των ὡς ἐκ τῆς ἐλλείψεως τῶν μορφωτικῶν μέσων, τὰ ὅποια ἠδύνατο νὰ ἔχουσιν ἐὰν συνηνοῦντο τὰ χρηστά στοιχεῖα ἐν ταῖς πρωτευούσαις τῶν δῆμων καὶ ταῖς κομμοπόλεσι καὶ εἰργάζοντο διὰ λαϊκῶν σχολῶν οἱ διδασκαλοὶ καὶ οἱ λοιποὶ ἐπιστήμονες μὴ ὄντες διηρημένοι μεταξὺ των.

Αἱ ἐκκλησίαι.

Μόνον ἀμυγῆς λυπηρὸν αἶσθημα αἰσθάνεται τις ἐκ τῆς μὴ ὑπάρξεως οὐδὲ ἐνὸς πνευματικοῦ εἰς τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰν τοῦ Πηλίου, ἐκ τῆς μὴ φοιτήσεως τῶν ἀνθρώπων

εἰς τοὺς ἱεροὺς ναοὺς καὶ ἐκ τῆς οὐχὶ εὐαρέστου καταστάσεως τῶν ναῶν, καὶ μάλιστα τῆς Τσαγκαράδας, ὅπου πλὴν τῆς Ἁγίας Κυριακῆς οἱ ἄλλοι ναοὶ καὶ μάλιστα τοῦ κέντρου ὁ ναὸς τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς, εἶνε ἐντελῶς ἀπεριποίητοι. Ἐχομεν ὅμως δι' ἐλπίδος ὅτι ὁ νέος δήμαρχος κ. Κουτσόπουλος, ἀνὴρ μορφωμένος καὶ εὐτυχὴς μὲ πνεῦμα ἀφαιρίαστον, θὰ φροντίσῃ ὥπως ἀνακαινισθῇ ὁ ναὸς αὐτός, ὥπως πεποιήμεθα ὅτι θέλει φροντίσαι καὶ διὰ πᾶν ἄλλο καλὸν τοῦ τόπου.

ἀρχ. Π. Χ. ΔΟΥΛΗΓΕΡΗΣ

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΣΥΝΤΟΜΟΣ ΕΙΣ ΤΟ ΚΑΤΑ ΜΑΡΚΟΝ ΑΓΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ΥΠΟ ΜΙΧΑΗΛ Ι. ΓΑΛΑΝΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Καίμενον.

Καὶ πάλιν ἤρξατο διδάσκειν παρὰ τὴν θάλασσαν· καὶ συνήθη πρὸς αὐτὸν ὄχλος πολὺς, ὥστε αὐτὸν ἰμῶντα εἰς τὸ πλοῖον καθῆσθαι ἐν τῇ θαλάσσῃ· καὶ πᾶς ὁ ὄχλος πρὸς τὴν θάλασσαν ἐπὶ τῆς γῆς ἦσαν. Καὶ ἐδίδασκεν αὐτοὺς ἐν παραβολαῖς πολλάς, καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ἐν τῇ διαχρῇ αὐτοῦ· ἀκούετε. Ἰδοὺ ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τοῦ σπείρειν. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ σπείρειν ὁ μὲν ἔπεσεν ἐπὶ τὴν ἑδρὰ καὶ ἦλθεν τὰ πετεινὰ καὶ κατέφαγεν αὐτό· καὶ ἄλλο ἔπεσεν ἐπὶ τὸ πετρώδες, ὅπου οὐκ εἶχε γῆν πολλήν, καὶ εὐθὺς ἐξάνετιλε διὰ τὸ μὴ ἔχειν βαθὺς γῆς, ἡλίου δὲ ἀνατείλαντος ἐκαυματίσθη, καὶ διὰ τὸ μὴ ἔχειν ρίζαν ἐξηράνθη· καὶ ἄλλο ἔπεσεν εἰς τὰς ἀκάνθας, καὶ ἀνέβησαν αἱ ἀκάνθαι καὶ συνέπνιξαν αὐτό, καὶ καρπὸν οὐκ ἔδωκε· καὶ ἄλλο ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν τὴν καλὴν καὶ ἐδίδου καρπὸν ἀναβαίνοντα καὶ αὐξάνοντα καὶ ἔφερον ἐν (1) τριάκοντα καὶ ἐν ἐξήκοντα καὶ ἐν ἑκατὸν. Καὶ ἔλεγε αὐτοῖς· ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν ἀκούετε. Ὅτε δὲ ἐγένετο κατὰ μόνας, ἠρώτησαν αὐτὸν οἱ περὶ αὐτὸν σὺν τοῖς δώδεκα τὴν παραβολήν. Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· ὁμῶν δίδεται γινῶναι τὰ μυστήρια τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Ἐκεῖνοι δὲ τοῖς ἔξω ἐν παραβολαῖς τὰ πάντα γίνονται, ἵνα βλέποντες βλέπωσι καὶ μὴ ἴδωσι, καὶ ἀκούοντες ἀκούωσι καὶ μὴ συνιῶσι, μήποτε ἐπιστρέψωσι καὶ ἀφῇ αὐτοῖς τὰ ἀμαρτήματα. Καὶ λέγει αὐτοῖς· οὐκ οἴδατε τὴν παραβολὴν ταύτην, καὶ πῶς πάσας τὰς παραβολὰς γινώσκεσθε; Ὁ σπείρων τὸν λόγον σπείρει· οὗτοι δὲ εἰσιν οἱ παρὰ τὴν ὁδὸν ὅπου σπείρεται ὁ λόγος, καὶ ὅταν ἀκούσωσιν, εὐθὺς ἔρχεται ὁ σατανᾶς καὶ αἶρει τὸν λόγον τὸν ἐσπαρμένον ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν. Καὶ οὗτοι ὁμοίως εἰσιν οἱ ἐπὶ τὰ πετρώδη σπειρόμενοι, οἳ, ὅταν ἀκούσωσι τὸν λόγον, εὐθὺς

(1) Ἡ ἐκδοκὴ τοῦ ἐκείνου καὶ παρρησιαστικῆς ἐποικίας ἡκολούθησεν, ἔχει ἔνταυθα πρόθεσιν ἀντι ἀνταρμιᾶς.

μετὰ χαρᾶς λαμβάνουσιν αὐτόν, καὶ οὐκ ἔχουσι ῥίζαν ἐν ἑαυτοῖς, ἀλλὰ πρόσκαιροί εἰσιν· εἴτα γενομένης θλίψεως ἡ διωγμοῦ διὰ τὸν λόγον, εὐθὺς σκανδαλίζονται. Καὶ οὗτοι εἰσιν οἱ εἰς τὰς ἀκάνθας σπειρόμενοι, οἱ τὸν λόγον ἀκούοντες, καὶ αἱ μέριμναι τοῦ αἵματος τούτου καὶ ἡ ἀπάτη τοῦ πλοῦτος καὶ αἱ περὶ τὰ λοιπὰ ἐπιθυμίαι ἐσπορευόμεναι συμβιβλίσουσιν τὸν λόγον καὶ ἄκαρπος γίνεται. Καὶ οὗτοι εἰσιν οἱ ἐπὶ τὴν γῆν τὴν καλὴν σπαρέντες, οἵτινες ἀκούουσι τὸν λόγον καὶ παραδέχονται, καὶ καρποφοροῦσιν ἐν τριάκοντα καὶ ἐν ἐξήκοντα καὶ ἐν ἑκατὸν. (στ. 1—20).

Σύντομος ἐρμηνεία.

Καὶ μετὰ τὰς πάλιν εἰς τὴν παραθαλάσσιαν, ἤρξατο νέαν σειράν διδασκαλίας ἐκεῖ. Εὐθὺς δὲ ὡς διεδόθη ἡ ἐκδοκὴ, προσέτρεξε καὶ συνήθη τὸσον πολὺς λαός, ὥστε ὁ Ἰησοῦς, διὰ νὰ ἀκούηται καλύτερα, καὶ διὰ νὰ ἐλευθερωθῇ ἀπὸ τῶν ἀμετρον καὶ σφοδρῶν συνωστισμῶν, ἐμβήκε καὶ ἐκάθισεν εἰς τὸ πρὸς τὸ μέρος τοῦ ἀραγμένου κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην πλοῖον τῶν μαθητῶν του. Ὅλος δὲ ὁ λαὸς ἐπὶ τῆς ξηρᾶς ἔστατο παρὰ τὴν θάλασσαν. Καὶ ἀπηύθυνε πολλὰ διδάγματα πρὸς τὰ πλῆθη μὲ παραβολάς, μεταξὺ δὲ ἄλλων ἔλεγε πρὸς αὐτὰ ἐν τῇ διδασκαλίᾳ του· Προσέχετε. Εἰ γεωργὸς ἐξῆλθε, διὰ νὰ σπείρῃ. Καὶ ἐὰν ἔσπειρε, μέρος μὲν τοῦ σπόρου ἔπεσεν εἰς τὸν συνεχόμενον μὲ τὸ χωράφιον δρόμον, ἐλθόντα δὲ τὰ πετρώδη κατέφαγον αὐτό. Ἄλλο δὲ μέρος ἔπεσεν εἰς πετρώδη τόπον, ὅπου δὲν εἶχε πολὺ χώμα, καὶ ἐφύτρωσε ταχέως, ἐπειδὴ οἱ κόκκοι δὲν εἶχον εἰσχωρήσει βαθέως ἐντὸς τῆς γῆς· ἀλλ' ὅτε ὁ ἡλῖος ἀνέτειλε καὶ ὑψώθη φλογερός, ἐκάη ὁ χόρτος ἐκεῖνος καὶ ἐξηράνθη, ὡς μὴ ἔχων ρίζαν, αἱ ὁποῖαι νὰ τὸν προστατεύσουν διὰ τῆς ὑγρασίας των κατὰ τοῦ ἡλιακοῦ καύματος· ἄλλος πάλιν σπόρος ἔπεσεν εἰς τόπον γεμῶτον ἀπὸ σπέρματος ἀκανθῶν, καὶ ὑψήθησαν αἱ ἀκάνθαι καὶ τὸν κατέπνιξαν, ὥστε νὰ μὴ ἡμπορήσῃ νὰ καρποφορήσῃ. Ἐπεὶ οὖν ὅμως καὶ μέρος σπόρου εἰς καλὸν μέρος γῆς καὶ ἀπέδωκε στάχυς καρποφόρους, οἱ ὅποιοι ὑψώθησαν καὶ ὑψήθησαν καὶ ἐμέστωσαν καὶ ἀπέδωκαν ἑκαστοὶ κόκκος ὡς τριάκοντα ἢ ὡς ἐξήκοντα ἢ καὶ ἑκατὸν.

Καὶ μετὰ τὴν παραβολὴν ταύτην εἶπε πρὸς τὰ ἀκούσαντα αὐτὸν πλῆθη· ὅστις ἔχει σύνεσιν ὡς προσπαθήσῃ νὰ καταλάβῃ τὴν ἔννοιαν τῶν λόγων τούτων.

Ἀφοῦ δὲ οἱ ὄχλοι ἀπεσύρθησαν καὶ ἠσύχασαν, τὸν ἥρωτησαν οἱ ἐβδμήκοντα μαθηταὶ του, ἔχοντες συμφῶνους καὶ τοὺς περὶ αὐτὸν πρωτοστατοῦντας δώδεκα ἀποστόλους, καὶ τὸν παρεκάλεσαν νὰ τοῖς ἐξηγήσῃ τὴν παραβολήν, τὴν ὁποίαν πρὸ ὀλίγου εἶπε. Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη· Πρὸς σὰς δύναιμι καὶ καθαρὰ νὰ ἐξηγήσω ὅσα ἐκφράζω παραβολικῶς ἐν σχέσει πρὸς τὴν ὑπ' ἐμοῦ ἰδρυμένην ἐπὶ τῆς γῆς βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, ἀφαιρῶν τὸν μυστηριώδη πέπλον, ὑπὸ τὸν ὁποῖον τὰ διατυπώσω· διότι σὺς με ἠκούθησθε, καὶ, δέσαντες εἰς ἐμὲ τὴν καρδίαν σας, δύνασθε νὰ αἰσθανιθῆτε τὴν ἀξίαν τῶν λόγων τούτων καὶ νὰ ὠφελήθητε ἀπὸ τὴν ἐρμηνείαν των· δι' ἐκείνους ὅμως, οἱ

ἄποιοι ἀπομακρύνονται ἀπ' ἐμὲ καὶ διατελοῦσι ξένοι πρὸς τὸ ἔργον μου καὶ ἀδιάφοροι πρὸς τὴν ἀποστολήν μου, ἡμι-
λῶ μὲ παραβολὰς ἀποκλειστικῶς, χωρὶς νὰ τὰς ἐρμηνεύω,
διότι αὐτοὶ δὲν ἔχουν τίποτε νὰ ὠφεληθοῦν καὶ εἶνε ἀνά-
ξιοι τῆς ἀναπτύξεως τοιούτων νοημάτων. Αὐτοί, ἐνῷ ἔχουν
σωματικούς ὀφθαλμούς καὶ βλέπουν, ἀλλ' ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν
τῶν εἶνε τυφλοὶ πνευματικῶς καὶ δὲν δύνανται νὰ διακρίνωσι
μήτε ἐμὲ μήτε τὸ ἔργον μου· καί, ἐνῷ ἔχουν αὐτίκα καὶ
ἀκούουν, κωφοὶ κατὰ τὴν πνευματικὴν ἀκοήν, δὲν δύναν-
ται νὰ εἰσελθοῦν καρποφόρως εἰς τὴν ἔννοιαν τῶν λόγων
μου. Τσιγγιτοτρόπως δέ, στερούμενοι τὴ χρειάζομενον διὰ
τὴν ἀσφαλῆ ὁδηγίαν τῶν ψυχῶν φῶς, μένουσιν ἀμετανύη-
τοι καὶ δὲν λαμβάνουσι συγχώρησιν τῶν ἁμαρτημάτων των.

Καὶ ἐπειτα προσέθηκε· δὲν ἐννοεῖτε τὴν παραβολὴν
αὐτὴν οὐδὲ σεῖς οἱ μαθηταί μου, ἐνῷ εἶνε εὐχολογ· πῶς
λοιπὸν θὰ ἐννοήσητε τόσας ἄλλας δυσκολωτέρας παραβο-
λάς, τὰς ὁποίας εἰς τὸ μέλλον θὰ σᾶς εἴπω; Ἄλλ' ἐπειδὴ
σᾶς εἶπα ὅτι διὰ σᾶς δὲν κρατῶ μυστήρια, ἰδοὺ ἀκούσατε
τὴν ἔννοιαν τῆς παραβολῆς. Ὁ γεωργὸς εἰμαι ἐγώ, καὶ
σπόρος μού εἶνε ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, τὸν ὁποῖον ἤλθα νὰ ἐγ-
καταστήρω μὲ τὴν διδασκαλίαν μου εἰς τὰς ψυχάς, διὰ
νὰ ριζοβολήσῃ καὶ καρποφορήσῃ ἐν αὐταῖς εἰς πίστιν, ἐλ-
πίδα, ἀγάπην καὶ αἰώνιον ζῶν. Καὶ ὁ μὲν δρόμος, ὅπου
ἔπεσε μέρος τοῦ σπόρου, παριστάνει ἐκείνους τοὺς ἀνθρώ-
πους, οἱ ὁποῖοι ἔχουν ἀφήσει τὸν ἑαυτὸν των ὅλως διόλου
ἀφύλακτον καὶ ἀνεπίδεκτον ὅχι μόνον πνευματικῆς καλ-
λιεργείας, ἀλλὰ καὶ αὐτῆς τῆς πνευματικῆς σποράς. Οἱ
ἄνθρωποι λοιπὸν οὗτοι δυνατόν εἴτε κατὰ σύμπτωσιν εἴτε
ἀπὸ ἀπλῆν περιέργειαν ν' ἀκούσωσι τὸν θεῖον λόγον, τὸν
ὁποῖον ἐγὼ κηρύττω ἢ οἱ ἰδιόκοι μου κηρύττουσιν ἐν τῷ
ὀνόματι μου· ἀλλ' οὕτε τὸν ἐννοοῦν, οὕτε φροντίζουν νὰ
τὸν ἐννοήσουν, διὰ νὰ τὸν δεχθῇ ὡς ἀπὸ τῆς ψυχῆ των.
Τί δὲ κάμνουν; Μένουν ὅλως διόλου ξένοι πρὸς τὸ ἔνσημα
καὶ τὴν ζῶν του, καὶ τοιουτοτρόπως ὁ Σατανᾶς, ἐρχό-
μενος ἀμέσως, ἀρπάζει καὶ ἐξαφανίζει καὶ αὐτὴν τὴν
ἀπλῆν ἐνθύμησιν τῶν λόγων μου.

Ὁ δὲ πετρώδης τόπος, εἰς τὸν ὁποῖον ἔπεσε μέρος τοῦ
σπόρου, παριστάνει τοὺς ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι, ὅταν ἀκού-
σωσι τὸν λόγον, τὸν δέχονται ἀμέσως μὲ πολλὴν χαρὰν
καὶ φαίνονται γεμάτοι ἀπὸ ἐνθουσιασμοῦ. Ἄλλ' ἡ πα-
ραβολὴ αὕτη εἶνε πολὺ ἐπιπολαία καὶ ὑφίσταται μόνον
ἐνόςφαι περιστάσεις εἶνε ἡμαλαὶ καὶ εὐνοϊκαί. Μόλις
ἄλλως ἐπέλθῃ στενοχωρία οἰαδήποτε καὶ πρὸ πάντων κα-
ταδρομὴ καὶ διωγμὸς ἐκ μέρους ἑξωτερικῶν ἢ ἐσωτερικῶν
ἐχθρῶν τῆς πίστεως, οἱ τοιοῦτοι ἐπιπόλαιοι ἀκροαταὶ τοῦ
θεοῦ λόγου, μὴ ἔχοντες βαθείας καὶ σταθεράς πεποιθήσεις,
χάνουσι καὶ αὐτὴν τὴν πίστιν των καὶ δὲν παρουσιάζουσι
καμμίαν πνευματικὴν καρποφορίαν.

Πρὸς δὲ τὴν ἀκαθάρτη γῆν ἡμοιάζουσιν οἱ ἄνθρωποι, οἱ
ὁποῖοι ἀκούουν μὲν τὸν θεῖον λόγον, ἀλλὰ δὲν τὸν ἐκτε-
λοῦν. Διότι ἀκατάπαυστα μεριμνῶντες καὶ ἀπορροφώμενοι
ἀπὸ τὰ μικροσυμφέροντα τῆς παρούσης ζωῆς, παρασυρό-
μενοι δὲ ἀπὸ τὴν ἀπάτην, μὲ τὴν ὁποίαν τυφλώνει ὁ

πλοῦτος, καὶ ἀπὸ τὰς λοιπὰς κοσμικὰς ἐπιθυμίας, ἀφήνουν
νὰ καταπνίγῃται ὁ θεῖος λόγος ἀπὸ δλα ταῦτα ὡς ἀπὸ
ἀκάνθας καὶ νὰ μὴ διδῇ κανένα πνευματικόν καὶ ἡθικόν
καρπὸν.

Θέλετε τώρα νὰ μάθετε καὶ τί παριστάνει ἡ καλὴ γῆ
τῆς παραβολῆς; Αὕτη σημαίνει τοὺς ἐκλεκτοὺς ἐκείνους,
οἱ ὁποῖοι ἀκούουν τὸν θεῖον λόγον καὶ τὸν κάμνουν κτήμα-
των καὶ φῶς καὶ ζῶν καὶ δύνανται καὶ κανόνα, ἐκτε-
λοῦντες αὐτὸν εἰς τὸν καθ' ἡμέραν βίον των. Καὶ ἄλλοι
μὲν τὸν ἐκτελεῖ ἐπαρκῶς πάντοτε, ἀλλ' ὅχι μὲ τὴν τε-
λειότητα. Καὶ οὗτος ἡμοιάζει πρὸς τὸν κόκκον, ὁ ὁποῖος
ἐκαρποφόρησε τριάκοντα. Ἄλλος δὲ τὸν ἐφαρμόζει ἀκόμη
τελειότερον, καὶ οὗτος ἡμοιάζει πρὸς τὸν κόκκον, ὁ ὁποῖος
παρήγαγε ἐξήκοντα. Καὶ οἱ μᾶλλον ἐκλεκτοί, οἱ ὁποῖοι
μένον ἀκόμη ὑπεράνω, ἡμοιάζουσι πρὸς τὸν κόκκον, ὅστις
διὰ τῆς πλουσιωτάτης γονιμότητος καὶ καρποφορίας διδὲ
ἐκατόν.

Ο ΩΡΙΓΕΝΗΣ⁽¹⁾ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΠΙΔΡΑΣΕΩΣ ΤΗΣ ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ ΕΙΣ ΤΩΝ ΉΘΩΝ

Προκαλοῦμεν τοὺς ἐναντίους μας νὰ δεῖξωσι τοὺς καρ-
ποὺς τῆς ἐργασίας τῶν ἡθικῶν φιλοσόφων, ἀφοῦ παρα-
βάσωσι τὰ συγγράμματά των ὅλα πρὸς μόνον τὸ ὅραγ-
γέλιον νὰ κάμωσι παραλληλισμὸν ὅλων τῆς ἡθικῆς των
πρὸς τὴν διδασκαλίαν τοῦ χριστιανισμοῦ, καὶ νὰ ἐξετά-
σωσι τίς εἶνε ἡ καταλληλοτάτη νὰ ἐπενέγκῃ ἐπὶ τῶν
ἡθῶν σωτήριον ἀναμόρφωσιν.

Ἄς παραβάσωμεν τὰ σημερινὰ ἥθη τῶν Χριστιανῶν
πρὸς τὰ τῶν ἐθνικῶν· εἰς ὁποῖαν ἀραχὴν παθῶν, εἰς
ὁποῖαν ὑπερβολὴν διοφθοράς, ἀκολασίας εὐρίσκοντο οἱ
παραδεδομένοι πρὶν ὁ χριστιανισμὸς τοὺς μεταβάλλῃ! Σή-
μερον ὁποῖα ἐξουσία ἐφ' ὧν τῶν παθῶν! Ὁρῶμεν
τοιαύτην, ὅταν ὁ Ἰησοῦς ἀπεκαλύψῃ, δὲν ἠδύναντο νὰ
συλλάβωσιν οἱ ἄνθρωποι. Κεῖθις ἐξ ἀρχῆς ὅσα ἐμπόδια
ἦτο δυνατόν νὰ φαντασθῇ τις ἀντετίθεντο εἰς τὴν πρόδον
τῆς διδασκαλίας τοῦ βασιλεῖς, αὐτοκράτορες, στρατηγοί,
ἄρχοντες, λαοί, στρατιῶται, μὲ μίαν λέξιν πᾶν ὅτι εἶχον
ἐξέλιμα ἢ δύναμιν τινα εἰς τὸν κόσμον, εἶχον κηρύξει τὴν
πόλεμον κατ' αὐτῆς. Ἰσχυροτέρα ὅλων τῶν ἐχθρῶν, ἐνείκα
θεύσαν ὑπέταξεν ὅλον τὸν κόσμον ὑπεχρέωσε πλῆθος
ἀναρίθμητον ἀνθρώπων νὰ λατρεύσωσι τὸν Θεόν.

Δὲν βλέπω μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων ἢ τῶν Φαίδωνα καὶ
τὸν Πολέμωνα ἀρνηθέντας τὰς ἡθονάς, διὰ νὰ παραδοθῶ-
σιν εἰς τὴν σπουδὴν τῆς φιλοσοφίας· ἐνῷ, εἰς τὴν σχολὴν
τοῦ Ἰησοῦ, ἀριθμοῦμεν, μετὰ τοὺς δώδεκά του μαθητάς,
μακρὰν διαδοχὴν, ἀκαταπαύστως ἀνανουμένην, μαθη-
τῶν, οἵτινες, ἀπανερχόμενοι εἰς τὴν ἡδὸν τῆς σωτηρίας,

(1) Κατὰ Κέλσου.

ΙΩΣΗΦ ΑΛΗΠΙΟΝΙ

Ἱεροῦ τῶν Παπῶν Αἰώνος II' καὶ Πίου I'.

Ο ΥΠΝΩΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ Ο ΠΝΕΥΜΑΤΙΣΜΟΣ

(Μετάφρασις ἐκ τῆς πέμπτης ἐκδόσεως)

(Συνέχεια ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ 38).

Τὰ γεγονότα τοῦ πνευματισμοῦ.

Ὁ μεσάζων προσκαλεῖ τὸ πνεῦμα, πρὸς τὸ ὁποῖον πρό-
κειται νὰ ἐπικοινωνήσῃ διὰ τοῦ ἐκλεγέντος τραπέζιου, καὶ
τὸ πνεῦμα φαίνεται ὅτι ὑπακούει. Διότι ἡ τράπεζα κινεῖ-
ται, ὡς ἐὰν ἀπέβῃ ἐμφύχως. Συμφωνεῖται δὲ εἰς τὸ πνεῦ-
μα θ' ἀποκριθῇ εἰς τὰς ἐρωτήσεις διὰ μικρῶν ἀποτόμων
κτύπων, ἴτινες, κατὰ τὸν ἀριθμὸν των, θὰ σημαίνωσι βε-
βαιώσεις ἢ ἀρνήσεις, ἢ θὰ ἀνταποκρίνονται εἰς διαφορὰ
γράμματα τῆς ἀλφαβήτου. Τιοιουτοτρόπως ἡ συνδιάλεξις
ἔρχεται καὶ ἐξακολουθεῖ παρεχομένων ἀπαντήσεων κα-
ταλλήλων καὶ εἰς τὰς μᾶλλον παραδόξους καὶ δυσκόλους
ἐρωτήσεις. Δύναται τις οὕτως νὰ γνωρίσῃ ἀπόκριφα πράγ-
ματα, γεγονότα μακρυνά, συμβάντα μυστηριώδη δύναται
νὰ τεθῇ εἰς τὰ ἔχρη προσώπων ἐξαφανισθέντων, ἀντικει-
μένων κρυπτῶν· δύναται νὰ διαγνώσῃ ἀκριβῶς ἀσθενείας
ἀδιερευνητάς καὶ δύναται ἀκόμη νὰ ὑποδείξῃ φάρμακα
διὰ τὰς νόσους ταύτας.

Θαυμάσιοι εἰς τὴν μαντικὴν μέση τῶν πνευμάτων εἶνε
οἱ Ἰδοὶ Φακίραι. Εὐρωπαῖός τις καλεῖ παρ' ἑαυτοῦ τὸν
Φακίρην γειτονικοῦ ναοῦ. Καὶ θέτων εἰς τὸν νοῦν του
φράσιν προσφιλῶς συγγραφείας, στίχον τινα τοῦ Ὁμήρου
ἢ τοῦ Βιργιλίου, παροιμίαν τινα εἰς τὴν ἰδικήν του πά-
τριον διαλεκτὸν, προσκαλεῖ τὸν Φακίρην νὰ τὴν μαντεύ-
σῃ καὶ νὰ τὴν γράψῃ.

Ὁ Φακίρης χύνει λεπτὴν ἄμμον κατὰ ἡμοιομορφον λε-
πτὴν ἐπίστρωσιν ἐπὶ τραπέζης ἢ ἄλλης ἐπιφανείας ἡμα-
λῆς, καὶ ἐπειτα ἐπὶ τῆς ἄμμου θέτει μικρὰν βιβλὸν ἀπὸ
ἰνδοκάλαμου. Ἀκολουθεῖς ὁ λόγουμος, κατὰ τὴν συνήθειάν
του, κάθηται καὶ μένει ἀκίνητος, μὲ τὸ σῶμα κεκλιμένον
πρὸς τὰ ἑμπρός, μὲ τὰς χεῖρας τεταμένους πρὸς τὴν ἄμμον.
Μετά τινα λεπτά προσδοκίας ὁ Εὐρωπαῖος ἐκκληκτός βλέ-
πει τὴν μικρὰν βιβλὸν ν' ἀνορθώνηται, νὰ κινήται καὶ νὰ
τρέχῃ αὐτομάτως ἐπὶ τῆς ἄμμου. Καὶ ὅταν τέλος σταθῇ,
ἐκαστος δύναται ν' ἀναγνώσῃ ἐπὶ τῆς ἄμμου τὴν φράσιν,
τὸν στίχον, τὴν παροιμίαν, τὴν ὁποίαν ὁ Εὐρωπαῖος μυ-
στικῶς εἶχε σκεφθῇ.

Ἐὰν δ' ὁ μεσάζων ἤθελε συμβῇ νὰ ἀνήκῃ εἰς τὴν κατη-
γορίαν τῶν ὁμιλούντων μεσαζόντων, τότε διὰ τοῦ στόματός
του τὰ πνεύματα μᾶς ὁμιλοῦσι περὶ τῶν μᾶλλον περι-
πλόκων ζητημάτων, ἐνίοτε εἰς τὰς μᾶλλον δυσκόλους
γλώσσας, ἀρχαίας ἢ νεωτέρας, εἰς γλώσσας, τὰς ὁποίας ὁ
μεσάζων βέβαιον εἶνε ὅτι δὲν γνωρίζει ποσῶς. Ἐὰν δ' ὁ
μεσάζων ᾔνε ἐκ τοῦ εἶδους τῶν βλέπόντων, τὰ πνεύματα,
τὰ ὁποῖα ἐπικαλεῖται, θὰ μᾶς κάμωσι νὰ ἴδωμεν δι' ὁρά-
σεων, αἵτινες θ' ἀποκαλυφθῶσιν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς τοῦ

δύνανται νὰ λέγωσι μὲ τὴν σειρὰν του ἕκαστος : « Ἡμεῖθα
ἄφροες, ἀπειθεῖς, ἀποπλανημένοι ἀπὸ τὸν δρόμον τῆς
ἀνθείας, ὑποδεδουλωμένοι εἰς πᾶν εἶδος παθῶν, πλήρεις
φθόγου καὶ κακίας, ἄνθρωποι ἐξοὶ μίσους καὶ μισοῦντες
ἀλλήλους· ἀλλ' ἀφ' οὗτο ἡ ἀγαθότης τοῦ σωτήρος Θεοῦ
καὶ ἡ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους ἀγάπη του ἐφάνησαν εἰς τὴν
κόσμον, ἐγενόμεθα ὅτι εἰμεθα τόρας, λουσθέντες καὶ ἀνα-
καισιθέντες διὰ τοῦ πνεύματος, ὅπερ πλουσίως ἐχύθη ἐφ'
ἡμῶν. Ὁ Κύριος, κατὰ τὸν προφητῶνα, ἀπέστειλε τὸν
λόγον του, ὅστις τοὺς ἐθεράπευσε καὶ τοὺς ἐκαθάρισε. Δὲν
θὰ ἐγνώριζε νὰ εἴπῃ τις πόσα πάθη ἡ ὀρησκεία κατέπαρνε,
πόσας κακίας διώρθωσε, πόσα ἐξημμένα πνεύματα
κατηύνασε.

Σήμερον ἀκόμη, ὑπὸ τὰ ὄμματα μας, τὸ ὄνομα τοῦ
Ἰησοῦ φέρεται εἰς τὰς ψυχὰς τὴν γλυκύτητα, τὴν κοσμιό-
τητα τῶν ἡθῶν, τὴν ἀγαθοεργίαν, τὸ πνεῦμα τῆς ἡμο-
νοίας καὶ τῆς εἰρήνης, ἀρετὰς, αἵτινες δεικνύονται μὲ
λάμπριν ὅχι εἰς ἐκείνους, οἵτινες, ἀποβλέποντες εἰς ὕλικα
συμφέροντα, δὲν εὐχαριστοῦνται νὰ εἶνε ἡ κατ' ὄνομα
Χριστιανοί, ἀλλ' εἰς ἐκείνους, οἵτινες εἰλικρινῶς ὁμολο-
γοῦσι πίστιν εἰς τὸν Θεόν, εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, εἰς
τὴν μέλλουσαν κρίσιν.

Δὲν εἶνε ἔξω ἀπορίας ὅτι λόγοι φιλοσοφικοί, συντε-
θειμένοι μὲ ὅλην τὴν τέχνην τῆς γλώσσης, ἠδύναντο νὰ
διορθώσωσιν ἐνίοτε διεφθαρμένους ἀνθρώπους. Τὸ παραδο-
ξότερον εἶνε ὅτι τὰ κηρύγματα τῶν ἀποστόλων, προερχό-
μενα ἐκ τοῦ λαοῦ καὶ ἐξ ἀνθρώπων ἀσφῶν, ἠδυνήθησαν,
ὡς διὰ μαγείας, νὰ μεταβάλλωσιν εἰς βαθμὸν μέγαν τὰ
πλήθη, νὰ κάμωσι τοὺς ἀκολαστοτάτους τῶν ἀνθρώπων νὰ
ἀγαπῶσι καὶ νὰ ἀσκάσω τὴν ἐγκράτειαν καὶ τοὺς πλέον
διεφθαρμένους νὰ θέλωσι τὴν δικαιοσύνην, νὰ ἐπλῶσωσι μὲ
θάρρος ἀκαταμάχητον τὰς δειλοτάτας καρδίας καὶ νὰ τὰς
κάμωσι νὰ ἀψηφῶσι χάριν τῆς ὀρησκείας μας τὸν θάνα-
τον καὶ τὰς βασάνους· τοῦτο εἶνε τὸ μέγιστον καὶ παρα-
δοξότατον τῶν θαυμάτων. Οἱ λόγοι τῶν ἀποστόλων, οἵ-
τινες ἴδρυσαν τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ, ἔπεισαν τὰ πνεύ-
ματα, ἀλλὰ κατὰ τρόπον πολὺ διαφέροντα τῆς σοφίας τοῦ
Πλάτωνος καὶ τῶν ἄλλων φιλοσόφων, οἵτινες οὐδὲν ἀνώ-
τερον τοῦ ἀνθρώπου εἶχον. Ὁ Θεὸς ὁ ἴδιος ὑπεργέρευν εἰς
τοὺς ἀποστόλους τοὺς συλλογισμούς των· τὸ πνεῦμα του
μετέδιδεν εἰς αὐτοὺς τὸ δῶρον τοῦ πείθειν· καὶ τὸ κή-
ρυγμα των διεδόθη εἰς ὅλην τὴν οἰκουμένην μὲ ταχύτητα
ἀνέκουστον, καὶ, καταβάλλον ὅλα τὰ κωλύματα, αἵτινα
ἀντέτασσε φύσις μοχθηρὰ καὶ ἔξεις κακαί, μετέβαλε καὶ
ἀνεμόρφωσεν, ὡς ἤθελε, μέγαν ἀριθμὸν ἀνθρώπων, τὰς
παρεκτροπὰς τῶν ὁποίων ἔως τότε οὐδὲν, οὐδ' αὐτὸς ὁ
ρόδος, ἠδυνήθη νὰ σταματήσῃ.

Ἐν Ἀθήναις

ΣΤΑΥΡΟΣ Ι. ΤΗΛΙΑΚΟΣ.

μεσάζοντος, γεγονότα πραγματοποιηθέντα εἰς παρελθούσας ἐποχάς, γεγονότα διαδραματιζόμενα κατὰ τὴν αὐτὴν στιγμήν εἰς ἀπόστασιν ἑκατοντάδων καὶ χιλιάδων λευγῶν. Ὁ δ' αὐστηρότερος ἔλεγχος θὰ μᾶς δείξῃ ἀκολουθῶς, ὅτι τὰ γεγονότα ταῦτα ἐπραγματοποιήθησαν ἀκριβῶς καθ' ὃν τρόπον περιεγράφησαν διὰ τοῦ μεσάζοντος.

Θὰ θελήσῃ ἴσως τῶν παρισταμένων τις νὰ ἔχῃ διὰ τῆς γραφῆς τὰς ἀποκρίσεις τῶν πνευμάτων εἰς τὰς ἀπευθυνομένας ἐρωτήσεις; Οὐδὲν εὐκολώτερον τοῦ νὰ ἱκανοποιηθῇ ἡ ἐπιθυμία αὕτη. Ὁ μεσάζων ἢ καὶ εἰς τῶν παρόντων θὰ λάβῃ μίαν γραφίδα ἢ ἓν μολυβδοκόνδυλον καὶ θὰ θέσῃ τὴν χεῖρά του ἐπὶ φύλλον χάρτου, ὡς διὰ νὰ γράψῃ. Ἀμέσως δὲ οἱ θεαταὶ θὰ ἴδωσι τὴν χεῖρά του νὰ κινηθῇ σπασμωδικῶς, καὶ ἀκολουθῶς νὰ γράψῃ, νὰ γράψῃ, νὰ γράψῃ, μὲ ἰλιγγιώδη ταχύτητα. Καὶ αἱ γραφεῖσαι λέξεις κατὰ τὸν τρόπον τοῦτον θὰ εὐρεθῶσιν ὅτι εἶνε αἱ κατὰ ληλαὶ ἀπαντήσεις εἰς τὰ γενόμενα ἐρωτήματα, ἢ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον ἐκτεταμέναι ἀναπτύξεις διαφορῶν ἐπιχειρημάτων. Ἐπίσης; ὁ μεσάζων ἢ τὸ ἐξουσιοδοτηθὲν ὑπ' αὐτοῦ πρόσωπον εἶνε πασιγνώστως ἀγράμματος. Ἀδιάφορον ὁ ἀγράμματος θὰ γράψῃ, ὁρθότατα δέ, εἰς γλώσσας, αἱ ὁποῖαι τῷ εἶνε ἄγνωστοι, καὶ περὶ ἀντικειμένων, τῶν ὁποίων ὁ γινεῖ τὰ κοινότατα στοιχεῖα. Καὶ τὸν βλέπουν ἱκανὸν νὰ γράψῃ κατὰ τοὺς μᾶλλον διαφόρους γραφικοὺς χαρακτῆρας, ἀναλόγως τῆς ἀσκουμένης ἐπ' αὐτοῦ ὑποβολῆς πρὸς διάφορον γραφὴν ὑπὸ τῶν ἐνεργούντων δι' αὐτοῦ πνευμάτων. Ἐὰν μάλιστα τὸ κληθὲν πνεῦμα ᾗνε τεθνεώς, τοῦ ὁποίου ἡ γραφὴ ἦτο γνωστὴ, ἐπέρχεται ἡ ὑπερτάτη ἐκπληξίς, ὅτι ὁ γράφων ἀναπαράγει πανομοιότυπον τὴν γραφὴν ἐκείνην. Ἐὰν δὲ μὴ ἐφοβεῖτο τις ὅτι ὁ τρόπος οὗτος ἐνέχει ψευδός τι, δύνανται νὰ καλέσῃ τὸ πνεῦμα, ὅπως αὐτὸ τοῦτο γράψῃ ἀπ' εὐθείας τὰς ἀπαντήσεις του. Καὶ τὸ πνεῦμα θέλει ἐκτελέσει καὶ τὴν ἐπιθυμίαν ταύτην. Μολυβδοκόνδυλον, προσηρητημένον εἰς κλωστήν ἐντός καλαθοῦ, εἰς τὸ βᾶθος τοῦ ὁποίου ἐτέθη φύλλον χάρτου, ἢ καὶ προσδεδεμένον διὰ κλωστῆς ἐπὶ τινος τραπέζης, θὰ ἐκτελέσῃ τὸ ἔργον χωρὶς βοήθειαν κανενός, καὶ θὰ γράψῃ τὰς ζητηθείσας ἀπαντήσεις μὲ ποικίλους χαρακτῆρας, κατὰ τὰ διάφορα πνεύματα, τὰ ὁποῖα ἠρωτήθησαν.

Καὶ ἐὰν τὸ μολυβδοκόνδυλον ἢ ἡ γραφὴ λείπουν, τοῦτο δὲν θὰ στενοχωρήσῃ πολὺ τὰ πνεύματα. Χωρὶς μολυβδοκόνδυλον, χωρὶς γραφίδας, χωρὶς μελάνην, θὰ γράψωσιν οὐχ ἥττον τὰς ἀπαντήσεις των.

Διὰ νὰ καταστήσῃσι μᾶλλον αὐθεντικὴν τὴν ὑπερφυσικὴν πρὸςλευσιν τῶν γραφῶν τούτων, λαμβάνουσιν ἐνίοτε ἰδιαιτέρας προφυλάξεις. Ἐγκλείουσι φύλλον λευκοῦ χάρτου εἰς τὸ σурτάρον γραφείου τινός, κατ' ἐκλογὴν τῶν παρισταμένων, ἢ καὶ τοποθετοῦσι τὸ φύλλον τοῦτο μεταξὺ δύο πλακῶν σχιστολίθου ἢ λευκοῦ μαρμάρου, ἢ καὶ δύο ὀκλῶν παραθύρου. Καὶ ἀμέσως τὸ φύλλον πληροῦται ἀπὸ γραφῆν παρέχουσας τὰς ζητηθείσας ἀπαντήσεις. Δὲν βλέπει δὲ τις τὴν χεῖρα οὔτε τὸ μολυβδοκόνδυλον ἢ τὴν γραφίδα, αἵτινες ὑπηρετοῦσιν εἰς τὴν γραφὴν τῶν ἀπαν-

τήσιων ὑπὸ τοὺς ἐκτάκτους τοὺτους ὁρους. Καὶ ὀφείλομεν νὰ προσθέσωμεν, ὅτι αἱ ἀποντήσεις αὗται, ἐν τὸ θελήσῃ τις, δύνανται νὰ γραφῶσιν εἰς τὴν Ἑβραϊκὴν, εἰς τὴν Ἀραβικὴν, καὶ εἰς οἰανδήποτε ἄλλην γλῶτταν ἐντὶ λῶς ἔγνωστον εἰς οἰονδήποτε τῶν παρισταμένων.

(Ἀκολουθεῖ).

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΗΣ “ΑΝΑΠΛΑΣΕΩΣ”

ΔΗΛΩΣΙΣ

Χάριν ἀποκλειστικῶς τῶν συγχρόνων μεγάλων τοῦ χριστιανισμοῦ ζητημάτων, ὅσα προβάλλουσιν ἀπὸ τοῦ πεδίου τῆς φιλοσοφίας, τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν, τῆς ἐκπαιδεύσεως, τῆς μασωνικῆς καὶ τῆς σοσιαλιστικῆς κινήσεως, ἢ «Ἀναπλάσεως» ἀπὸ τοῦ μὴνός τούτου ἀρχίζει τὴν ἐκδόσιν μηνιαίου αὐτῆς ὀκτασελίδου παραρτήματος. Τὴν σχετικὴν ὕλην δὲ συντάσῃ ὁ διευθυντὴς αὐτῆς, θὰ εἶνε ὁμοῦς δεκά καὶ ἄρθρα συνεργατῶν ἐνημέρων εἰς τὰ ζητήματα ταῦτα.

Τὸ μηνιαῖον παράρτημα τῆς «Ἀναπλάσεως» μέχρι τέλους τοῦ ἔτους τούτου θὰ σταλῇ ΔΩΡΕΑΝ εἰς τοὺς συνδρομητὰς τῆς «Ἀναπλάσεως» ὅσοι ἤδη ἐπληρώσαν τὴν εἰσὶαν συνδρομὴν των καὶ ὅσοι θὰ πληρώσωσιν αὐτὴν μέχρι τῶν μέσων τοῦ ἐπομένου μὴνός Ὀκτωβρίου.

Εἰς τοὺς ἐγγεγραφομένους νέους συνδρομητὰς τῆς «Ἀναπλάσεως» καὶ προσπληρώνοντας τὴν εἰσὶαν συνδρομὴν των τὰ τεύχη τοῦ παραρτήματος θὰ πέμπωνται δι' ἴσον χρονικὸν διάστημα δωρεάν.

Παρακαλοῦνται διὰ τοῦτο οἱ ἀνταποκριταὶ μας, ὅπως μᾶς γνωστοποιήσωσι τὰ ὀνοματεπώνυμα τῶν πληρωσάντων μέχρι σήμερον τὴν εἰσὶαν συνδρομῆς των τοῦ 1907 ὡς καὶ ἐκείνων, οἵτινες θὰ πληρώσωσι μέχρι τῶν μέσων Ὀκτωβρίου, διὰ νὰ πέμπωμεν πρὸς αὐτοὺς τὰ τεύχη τοῦ παραρτήματος δωρεάν.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Τὸ πρῶτον αἶτιον, Μιχ. Γαλανοῦ. — Ὁ ὕμνηγος τῆς θεολογίας κ. Δουδουνιώτης ἐξεταζόμενος εἰς τὴν δογματικὴν καὶ εἰς τὴν λογικὴν, ὑπὸ Χ. Ἀνδρούτσου. — Ἐπαρχικὸν κήρυγμα «Ἀναπλάσεως», ὑπὸ Παναρ. Χ. Δουληγέρη. — Ἐρμηνεία εἰς τὸ κατὰ Μάρκον ἔργον Εὐαγγέλιον, ὑπὸ Μ. Γαλανοῦ. — Ὁ Ὁριγένης περὶ τῆς ἐπιδράσεως τῆς θρησκείας ἐπὶ τῶν ἡθῶν, ὑπὸ Σ. Ι. Τηλιακοῦ. — Ἰωσήφ Λαμπρόνι ἱατροῦ, ὁ ὑπνωτισμὸς καὶ ὁ πνευματισμὸς. Μηνιαῖον παράρτημα «Ἀναπλάσεως».

Τυπογραφεῖον : ΔΡΙΣΤ. ΔΙΑΔΗΣΜΑ